Coláiste de hÍde

Meas - Bród - Comhar

Bóthar Chaisleán Thigh Motháin, Tamhlacht, Baile Átha Cliath 24.
Fón 01 4513984 **Facs** 01 4527075 **R-phost**: eolas@colaistedehide.ie
Suíomh Idirlín www.colaistedehide.ie

Príomhoide: Conchubhair Mac Ghloinn
Príomhoide Tánaisteach: Sarah Ní Mhuirí

Polasaí Frithbhulaíochta

1. I gcomhréir le riachtanais an Acht Oideachais (Leas) 2000 agus na dtreoirlínte faoi chód iompair a d'eisigh an Bord Náisiúnta um Leas Oideachais tá an beartas frithbhulaíochta seo a leanas glactha ag Bord Bainistíochta Choláiste de hÍde mar chuid de chód iompair iomlán na scoile. Géilleann an beartas go huile agus go hiomlán do riachtanais Ghnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile a foilsíodh i Meán Fómhair 2013.

2. Aithníonn an Bord Bainistíochta a thromchúisí atá iompar bulaíochta agus a dhiúltaí a d'fhéadfadh a thionchar a bheith ar dhaltaí, agus geallann an scoil dá réir cloí leis na príomhphrionsabail dea-chleachtais seo a leanas agus iompar bulaíochta á chosc agus á chomhrac.

- Cultúr dearfach a bheith i réim sa scoil:
    - ina nglactar go fonnmhar le difríocht agus le héagsúlacht agus ina léirítear meas ar chuimsitheacht;
    - ina spreagtar daltaí chun iompar bulaíochta a nochtadh agus a phlé i dtimpeallacht neamhbhagrach; agus
- ina gcuirtear caidreamh bunaithe ar mheas chun cinn ar fud phobal na scoile;
    - Ceannaireacht éifeachtach;
    - Cur chuige scoile uile;
    - Tuiscint i bpáirt faoin rud is bulaíocht ann agus faoin tionchar is féidir a bheith aige
    - Feidhmiú straitéisí oideachais agus coiscthe (lena n-áirítear bearta chun feasacht a mhúscailt)
- a chothaíonn ionbhá, meas agus athléimneacht sna daltaí; agus
- ina dtéitear i ngleic go sainráite le cibearbhulaíocht agus le bulaíocht bunaithe ar aitheantas, lena n-áirítear bulaíocht homafóbach agus trasfóbach;
    - Maoirseacht agus monatóireacht éifeachtach ar dhaltaí;
    - Tacaíochtaí don fhoireann;
    - Teagmhais bhulaíochta a thaifeadadh agus a imscrúdú ar shlí chomhsheasmhach agus obair leantach a dhéanamh ina dtaobh (lena n-áirítear straitéisí aitheanta idirghabhála a úsáid); agus
- Meastóireacht leanúnach ar a éifeachtaí atá an beartas frithbhulaíochta.

2. **Sainmhíniú:**

I gcomhréir le *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile* seo é an **sainmhíniú ar bhulaíocht:**

An rud a thuigtear le bulaíocht ná iompar diúltach neamhiarrtha, bíodh sé i bhfoirm iompar briathartha, síceolaíoch nó fisiciúil, a dhéanann duine aonair nó grúpa in aghaidh duine nó daoine eile, agus a dhéantar arís agus arís eile.

Áirítear na cineálacha iompair bhulaíochta seo a leanas ar an sainmhíniú ar bhulaíocht:

- duine a fhágáil as an áireamh d'aon ghnó, gabháil do chúlchaint mhailíseach agus do chineálacha eile caidrimh bhulaíochta idir dhaoine;
- cíbearbhulaíocht; agus
- bulaíocht bunaithe ar aitheantas, ar nós bulaíocht hómafóbach, bulaíocht chiníoch, bulaíocht bunaithe ar bhallraíocht de comhphobal mionlaigh agus bulaíocht ar dhuine faoi mhíchumas nó ar dhuine a bhfuil riachtanais speisialta oideachais aici/aige.

Ní chuimsíonn an sainmhíniú seo ar bhulaíocht teagmhais aonraithe nó teagmhais aon uaire d'iompar diúltach d'aon turas, lena n-áirítear téacsteachtaireacht mhaslach nó goilliúnach aon uaire nó teachtaireachtaí príobháideacha eile agus ba cheart déileáil leo, mar is cuí, de réir chód iompair na scoile.

Ach, i bhfianaise an bheartais seo, féachfar ar theachtaireacht, íomhá nó ráiteas poiblí goilliúnach aon uaire ar shuíomh Gréasáin líonra poiblí nó ar fhóram poiblí eile ar féidir an teachtaireacht, an íomhá nó an ráiteas sin a fheiceáil air agus/nó a bheith athráite ag daoine eile mar iompar bulaíochta. Iompar diúltach nach n-áirítear sa sainmhíniú seo ar bhulaíocht, déileálfar leis de réir chód iompair na scoile. Gheofar eolas breise ar na cineálacha éagsúla bulaíochta i Roinn 2 de na *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile.*

Scóip:

Tagraíonn an beartas do chearta saoirse agus sábháilteachta gach duine. Clúdaíonn an beartas gach ball foirne, scoláirí agus tuismitheoirí nuair a bhíonn siad i dteagmháil leis an scoil. Tá sé de dhualgas ar gach duine a bhíonn i dteagmháil leis an scoil meas a léiriú ar chearta dhaoine eile. Ach tugann an cúram aire le fios gurb é príomhaidhm na scoile an beartas frithbhulaíochta a chur i bhfeidhm tré oideachas a chur ar fáil do dhaltaí i dtimpeallacht sábháilte, saor agus compórdach. Tá freagrachtaí reachtaíochta eile ar an scoil i leith fostaithe agus tá Oifigeach a phléann le ciapadh / gnéaschiapadh / bulaíocht ar an bhfoireann.

Bíonn an beartas seo i bhfeidhm aon uair a bhíonn daltaí ar láthair na scoile faoi stiúir na scoile. Clúdaítear freisin turais scoile agus eachtraí seach-churaclaim taobh amuigh den scoil ach faoi stiúir mhúinteora. Tá dualgas cúraim ag an scoil i leith daltaí agus fostaithe agus ní ghlactar le iompar mí-oiriúnach digiteach cosúil le cíbearbhulaíocht a gcuireann isteach ar chompord agus sábháilteacht aon ball eile de phobail na scoile.

Gaol le Ráiteas Misin na Scoile:

I gColáiste de Íde, cothaítear meas, bród, comhar, na luachanna scoile inár ndaltaí scoile. Creidimid go mbraitheann dul chun cinn na scoile agus caighdeán an oideachais ar an meas seo thar aon rud eile. Is ar an meas seo a bhunaítear an gaol idir na daltaí, an fhoireann, na tuismitheoirí agus bainistíocht na scoile. Déanann bulaíocht damáiste do na gaolta seo. Mar sin, tá an scoil tiomanta timpeallacht shábháilte a chruthú áit nach nglacfar le nó nach ligfear le bulaíocht riamh.

- Cuireann an beartas seo leis an misean agus fís atá ag an scoil cheana féin. Tugann sé structúr agus sonraí a chabhróidh leis an bhfoireann an fhadhb leanúnach seo a láimhseáil. Léireoidh an beartas frithbhulaíochta an dea-thoil a mhaireann sa scoil i leith fadhbanna bulaíochta a réiteach ar aon bhealach.
- Go praiticiúil, tabharfaidh sé timpeallacht foghlama atá sábháilte agus slán. Cuireann sé meas ar luachanna, creideamh, traidisiún, modh maireachtála ilchineálacha sa sochaí chun cinn.
- Spreagann sé nósanna measa, cúirtéise, agus tarraingítear ar idirspleáchas dhaoine i ngrúpaí, sa phobal nó ar scoil.
- Féachann an beartas le aire faoi leith a thabhairt do dhaltaí i mbaol agus monatóireacht rialta a dhéanamh orthu chun idirghabháil luath a dhéanamh más/nuair a bhíonn gá, chomh maith le riachtanais, imní agus ábhar buartha na ndaltaí a láimhseáil i slí mhothálach.

3. **Seo a leanas an na múinteoirí ábhartha a dhéanfaidh bulaíocht a imscrúdú agus a dhéileálfaidh léi:**

   Príomhoidí Cúnta

   Príomhoide Tánaisteach

   Príomhoide

   Múinteoirí Ranga

   Comhairleoir Treorach

   Oifigeach Caidreamh Baile Scoile

   Co-ordaitheoir RBO

5. Seo a leanas na straitéisí oideachais agus coiscthe (lena n-áirítear straitéisí a bheidh dírithe go sonrach ar an gcibearbhulaíocht agus ar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, go háirithe bulaíocht homafóbach agus trasfóbach) a bheidh in úsáid sa scoil:

- Is pobal scoile beag í Coláiste de hÍde inar féidir forbairt oideachasúil agus tréadach an dalta a aithint go héasca.
- Cuireann an scoil béim ar chúram tréadach agus bíonn Múinteoir Ranga ag gach rang.

- Bíonn Rang Folláine ag gach rang gach seachtain a thugann fóram chun plé a dhéanamh ar saincheisteanna féinmheas agus bulaíocht. Bíonn rang OSPS ag daltaí Bliain 1-4 agus bíonn rang amháin Gairmtreoir ag daltaí Bliain 4-6 gach seachtain chomh maith. Tá béim faoi leith ar fhorbairt pearsanta, agus sna cúrsaí seo tá módúil ar cumarsáid treallúsach agus cóimheas.
- Déantar staidéar ar an téama bulaíocht sna siollabais Oideachas Féiniúlachta, Ilchreidmheach agus Luachanna (OFIL), OSSP agus Folláine.
- Clár FUSE i bhfeidhm cruthaithe ag an aonad frith-bhulaíochta DCU chun dul i ngleic le bulaíocht agus sábhailteacht ar líne.
- Tá grúpa múinteoirí cáilithe chun an chlár Narrative4 a reachtáil. Cuireann an clár seo béim ar chomhbhá agus scileanna éisteachta tríd malartú scéalta.
- Bíonn 'Seachtain an Chairdis' ann go luath i ngach scoilbhliain chun feasacht a ardú ar gaolmhaireachtaí idirphearsanta agus gaolmhaireachtaí sa comhphobal scoile.
- Déantar éascathóireacht ar 'Córas Cinnireachta gach mbliain i dtugann cinnirí bliain 5 cabhair do dhaltaí bliain 1 agus iad ag socrú isteach sa mheánscoil.
- Maireann an córas cinnireachta 2 bhliain - fanann daltaí Bliain 6 le meantóireacht a dhéanamh le daltaí Bliain 2.
- Eagraítear 'Seachtain Sheas an Fód' sa scoil chun feiniúlacht an phobail LGBTQ+ a chéiliúradh agus feasacht níos doimhne a chruthú i measc na ndaltaí maidir le heolas LGBTQ+.
- Feachtas frith-cíbearbhulaíocht leis an nGarda Phobail.
- Go mbeadh nósanna imeachta agus céimeanna ceannais shoiléire ann chun tuairisc a thabhairt ar eachtraí bulaíochta.

6. Seo a leanas straitéisí na scoile chun iompar bulaíochta a imscrúdú, chun obair leantach a dhéanamh ina dtaobh agus chun iompar bulaíochta a thaifeadadh mar aon leis na straitéisí idirghabhála bunaithe a úsáidfidh an scoil chun déileáil le cásanna d'iompar bulaíochta:

Is é atá mar aidhm ag an mbeartas frithbhulaíochta ná na deiseanna bulaíochta a laghdú trí eolas ar nádúr agus ar iarmhairtí na bulaíochta a scaipeadh.

Iarrtar ar gach ball don phobal scoile eachtraí d'iompar a thuairisciú chomh luath agus is féidir ; go háirithe má tá an iompar tar éis cur isteach ar dhuine aonair nó ar ghrúpa. Nuair a dhéantar líomhain bulaíochta, déanann an scoil fiosrúcháin le hintinn oscailte atá críochnúil, agus déantar iarracht tionchar diúltach an cineál sin iompar a roinnt le na páirtithe ar fad. Tá an cur chuige scoile ar an iomlán dírithe ar réiteach a aimsiú seachas milleán a chuir. Beidh tuismitheoirí/caomhnóirí bainteach leis an scéal má leanann an fhadhb agus tagann an Cód Iompar i bhfeidhm. Tugtar tacaíocht don scoil tríd an córas inmheánach Gairmthreoir ag déileáil le bulaíocht agus taobh amuigh den scoil i gcás Psychological Support Service of DDLETB.

Ní mór don mhúinteoir ábhartha an teimpléad tuairiscithe in ***Aguisín 1*** a úsáid chun an t-iompar bulaíochta a thaifeadadh sna cásanna seo a leanas:

a) i gcásanna ina measann sé/sí nár díríodh go leordhóthanach ná go cuí ar an iompar bulaíochta laistigh de 20 lá scoil tar éis dó/di a chinneadh gur tharla iompar bulaíochta; agus

b) i gcás in ar chinn an scoil,mar chuid dá bheartas frithbhulaíochta, go gcaithfear iompar bulaíochta a thaifeadadh i gcásanna áirithe agus é a thuairisciú láithreach don Phríomhoide nó don Leasphríomhoide, faoi mar a bheadh.

I ngach ceann de chásanna (a) agus (b) thuas, ní mór an teimpléad taifeadta in Aguisín 1 a chomhlánú ina iomláine agus ní mór don mhúinteoir i dtrácht é a choimeád agus cóip a chur ar fáil don Phríomhoide nó don Leas-Phríomhoide, faoi mar a bheadh. Ba cheart é a nótáil nach gciallaíonn an amlíne chun iompar bulaíochta a thaifeadadh sa teimpléad taifeadta ag Aguisín 1 nach féidir leis an múinteoir ábhartha dul i gcomhairle leis an bPríomhoide nó an Leas-Phríomhoide ag céim níos luaithe i dtaca le cás.

Cad is féidir le daltaí a dhéanamh?

Is minic ar féidir leis an mbulaíocht a bheith an-chaolchúiseach agus nach dtugann na múinteoirí é faoi deara. Mar sin spreagaimid na daltaí a bheith freagrach trí na moltaí seo a leanas a chur i ngníomh:

- Iad féin a chur ar an eolas maidir le beartas agus nós imeachta na scoile i leith na bulaíochta.
- Tuairisc a thabhairt ar eachtraí bulaíochta a fheiceann siad fiú mura mbaineann siad leo go díreach tré:

(i) riomphost a sheoladh (ii) é a insint do mhúinteoirí, (iii) é a insint do dhaltaí eile (iv) é a insint do thuismitheoirí/do chaomhnóirí

- Díoltas a sheachaint
- Seachain do tharraingt isteach i mbulaíocht, sé sin, go mbeadh páirt agat i ngrúpa bulaíochta
- Meas agus tuiscint ar dhaoine eile a chur chun cinn.
- Comhairle na nDaltaí a úsáid leis an gceist a choimeád beo.

Cad is féidir le tuismitheoirí /caomhnóirí a dhéanamh?

- Iad féin a chur ar an eolas maidir le beartas na scoile agus a leithéid, i leith na bulaíochta.
- Béim a leagan ar cé chomh mí-oiriúnach is atá an bhulaíocht sa bhaile srl.
- Tacaíocht a thabhairt do bheartas frithbhulaíochta na scoile.
- Córas cumarsáide éifeachtach agus rialta a chothú idir na tuismitheoirí agus an scoil, sé sin, cruinnithe tuismitheoirí-múinteoirí, tráthnónta eolais, coiste na dtuismitheoirí, foirmeacha a thabhairt ar ais, dialanna scoile agus Aip scoile a sheiceáil srl.

** Tá sé tábhachtach go dtuigfeadh an dalta nach ionann fiosrúchán i leith líomhna agus cúiseamh ina choinne agus go n-éistfí leis an scéal iomlán sula ndéanfaí gníomh.*

7. Seo a leanas clár tacaíochta na scoile do dhaltaí a ndearnadh bulaíocht orthu:

Tá clár tacaíochta i bhfeidhm do dhaltaí a ndearnadh bulaíocht orthu. D’fhéadfadh comhairleoireacht agus/nó deiseanna chun a bheith rannpháirteach i ngníomhaíochtaí chun a bhféinmheas a mhéadú, a scileanna cairdis agus sóisialta a fhorbairt agus mothú rannpháirteachais a chothú iontu a bheith de dhíth ar dhaltaí mar sin. Baineann muid leas as cleachtas, idirghabháil nó comhréiteach mar is cuí. Coinníonn muid cumarsáid oscailte idir scoil, tuismitheoirí agus gníomhaireachtaí seachtracha agus oibríonn muid le chéile chun an fhadhb a leigheas agus chun an t-íospartach a chosaint.

8. Maoirseacht agus Monatóireacht Éifeachtach ar Dhaltaí

Deimhníonn an Bord Bainistíochta go bhfuil beartais agus cleachtais chuí mhaoirseachta agus monatóireachta i bhfeidhm chun iompar bulaíochta a chosc agus chun déileáil leis agus chun idirghabháil luath a éascú más féidir.

9. An Ciapadh a Chosc

Deimhníonn an Bord Bainistíochta go ndéanfaidh an scoil, de réir a oibleagáidí faoin reachtaíocht chomhionannais, gach beart is indéanta go praiticiúil chun daltaí agus baill foirne a chosaint ar chiapadh gnéasach agus ar chiapadh ar aon cheann de na naoi bhforas, mar atá inscne lena n-áirítear trasinscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, treoshuíomh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine nó ballraíocht den Lucht Siúil.

10. Ghlac an Bord Bainistíochta an beartas seo an ____________________ [dáta].

11. Tá an beartas seo ar fáil do phearsanra na scoile, foilsíodh é ar shuíomh na scoile agus do Chumann na dTuismitheoirí.

12. Athbhreithneoidh an Bord Bainistíochta an beartas agus a fheidhmiú uair amháin i ngach scoilbhliain. Cuirfear fógra scríofa gur athbhreithníodh beartas frithbhulaíochta na scoile ar fáil do phearsanra na scoile, foilseofar é ar shuíomh na scoile agus do Chumann na dTuismitheoirí.

Dáta an chéad athbhreithnithe eile:

Nollaig 2024

Aguisín

Aguisín 1: Teimpléad chun iompar bulaíochta a thaifeadadh

1. Ainm an dalta a bhfuil bulaíocht á déanamh air/uirthi agus a rang-ghrúpa

Ainm ____ Rang__________________

2. Ainm(neacha) agus rang(anna) an dalta/na ndaltaí atá ag gabháil d'iompar bulaíochta

3. An t-iompar is ábhar buartha/imní (ticeáil an bosca/na boscaí ceart(a)*

An dalta i dtrácht	
Dalta eile	
Tuismitheoir	
Múinteoir	
Eile	

4. An áit ar tharla an teagmhas/na teagmhais (ticeáil an bosca/na boscaí ceart(a)*

Clós	
Seomra ranga	
Dorchla/pasáiste	
Leithris	
Bus Scoile	
Eile	

5. Ainm an té/na ndaoine a thuairiscigh an t-údar imní bulaíochta

6. Cineál an iompair bhulaíochta (ticeáil an bosca/na boscaí ceart(a)*

Ionsaitheacht Fhisiciúil		Cibearbhulaíocht	
Dochar do mhaoin		Imeaglú	
Aonrú/Eisiamh		Cúlchaint mhailíseach	
Ainmneacha maslacha a thabhairt ar dhuine:		Eile (tabhair do thuairim)	

7. I gcás iompair a bhféachtar air mar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, tabhair an chatagóir lena mbaineann:

Homafóbach	Míchumas/bainteach le riachtanais speisialta oideachais	Ciníoch	Ballraíocht den Lucht Siúil	Eile (sonraigh)

8. Cur síos gairid ar an iompar bulaíochta agus ar a thionchar

9. Sonraí na mbeart a rinneadh

Sínithe ______________________________ (Múinteoir Ábhartha) Dáta ___________________________

Aguisín 2: Cineálacha bulaíochta

Seo a leanas cuid de na cineálacha iompair bhulaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann idir dhaltaí:

o **Ionsaitheacht fhisiciúil:** Áirítear air sin duine a bhrú, a shá, a bhualadh, a chiceáil, a phriocadh nó cor coise a chur ann. Bheadh trom-ionsaí fisiciúil ar áireamh anseo. Is minic a théann daltaí i mbun 'troideanna bréige', ach féadtar úsáid a bhaint astu chun ciapadh fisiciúil a dhéanamh faoi cheilt, sin nó duine a ghortú.

o **Imeaglú:** Cineál ar leith iompar bulaíochta is ea imeaglú: d'fhéadfadh sé a bheith bunaithe ar chomharthaíocht choirp ionsaitheach ina mbaintear úsáid as an nguth mar arm troda. D'fhéadfadh aghaidh a léiríonn ionsaitheacht agus/nó míghnaoi a bheith ina chúis mhór imní.

o **Aonrú/eisiamh agus caidreamh bulaíochta eile**: Tarlaíonn bulaíocht den chineál seo nuair a dhéanann cuid den rang nó an rang ar fad duine a aonrú, a eisiamh nó neamhaird a thabhair air/uirthi d'aon ghnó. Is gnách iompar mar seo a bheith tionscanta ag duine atá ag gabháil d'iompar bulaíochta agus féadann sé a bheith deacair a bhrath. D'fhéadfadh ráitis mhaslacha a bheith á scríobh mar gheall ar an dalta seo in áiteanna poiblí, nó nótaí faoin dalta nó líníochtaí den dalta a bheith á scaipeadh nó í/é a bheith á maslú/mhaslú de chogar ach é a bheith sách ard le go gcloisfí é. Meastar go mbíonn caidreamh bulaíochta ann nuair a dhiúltaítear go leanúnach d'iarrachtaí duine caidreamh a bheith aige/aici le piaraí agus gaol a chothú leo, nó nuair a bhaintear an bonn de na hiarrachtaí sin. Bíonn rialú i gceist i gceann de na cineálacha is coitianta: “Déan seo, siúd nó eile, nó ní bheidh mé cairdiúil leat níos mó" (ráite nó intuigthe); grúpa a bhailíonn le chéile in aghaidh duine amháin (cailín nó buachaill); geáitsíocht neamhbhriathartha, cúlchaint mhailíseach; scéalta a bheith á scaipeadh mar gheall ar dhuine nó cluas bhodhar a bheith á tabhairt ar dhuine.

o **Cibearbhulaíocht:** Tá an cineál seo bulaíochta ag éirí níos coitianta agus ag athrú an t-am ar fad. Is bulaíocht é seo a chuirtear i gcrích trí theicneolaíochtaí eolais agus cumarsáide ar nós téacsteachtaireachtaí, suíomhanna líonra sóisialta, r-phost, cur teachtaireachtaí meandracha, feidhmchláir, suíomhanna cluichíochta, seomraí comhrá agus teicneolaíochtaí eile ar líne. An cineál bulaíochta ar líne is coitianta ná teachtaireachtaí míchuí nó goilliúnacha a dhíriú ar dhuine. De bhrí go n-úsáideann an chibearbhulaíocht modhanna teicneolaíochta chun an t-iompar bulaíochta a choimeád ag imeacht agus nach gá teagmháil duine le duine, féadfaidh an chibearbhulaíocht tarlú uair ar bith (lá nó oíche). Is iomaí cineál bulaíochta is féidir a éascú tríd an gcibearbhulaíocht. Mar shampla, d'fhéadfaí téacsteachtaireachtaí homafóbacha a sheoladh chuig duine nó pictiúir a phostáil mar aon le ráitis dhiúltacha mar gheall ar ghnéasacht duine, cuma duine srl.

o **Ainmneacha maslacha a thabhairt ar dhuine**: Duine ar bith a thugann ainm maslach, goilliúnach nó náiritheach ar dhuine eile, ba cheart féachaint air sin mar iompar bulaíochta. Is minic a ndéantar tagairt do chuma fhisiciúil duine, m.sh. méid nó éadaí an duine sin, sna hainmneacha seo. D'fhéadfaí aird dhiúltach a dhíriú ar thuin chainte nó ar ghuth so-aitheanta. Is minic cumas acadúil a bheith ina chúis le hainmneacha maslacha: i gcás daoine a mheastar a bheith níos cliste ná mar is gnách agus i gcás daoine a mheastar a bheith níos laige ná mar is gnách.

o **Dochar do mhaoin**: Is féidir bulaíocht a dhíriú ar mhaoin phearsanta. I gceist ansin bheadh damáiste d'éadaí, d'fhón póca nó do ghléasanna eile, do leabhair scoile agus d'ábhar foghlama eile nó cur isteach ar thaisceadán nó ar rothar an dalta. D'fhéadfaí a bhfuil sa mhála scoile a chaitheamh amach ar an urlár. D'fhéadfaí rudaí pearsanta a bhriseadh, a loit, a ghoid nó a chur i bhfolach.

o **Sracadh:** D'fhéadfaí airgead a éileamh, faoi bhagairt uaireanta (bagairtí a chomhlíontar uaireanta mura gcuireann an dalta i dtrácht an t-airgead ar fáil nuair a iarrtar é). D'fhéadfaí iallach a chur ar dhalta maoin a ghoid ar son duine eile atá ag gabháil d'iompar bulaíochta.